

PROTOKOLL

fra

hastemøte i Omsetningsrådet

onsdag 1. februar 2017 kl. 14:00

Møtet ble holdt som telefonmøte. Møtet ble hevet kl. 14:45.

Til stede:	Björg Tørresdal (møtested Landbruksdirektoratet), Lars Petter Bartnes, Arne Lofthus, Kristin Taraldsrud Hoff, Jan-Egil Pedersen, Anne Jødahl Skuterud, Sigrid Helland, Bjørn-Ole Juul-Hansen, Sveinung Svebestad, Trond Reierstad og Vibeke Andersen
Forfall:	
Fra Landbruksdirektoratet:	Marit Jerven, Nina Strømnes Rodem, Ida Louise Bjønness, Siv Heia Uldal, Merete Longva Bjerke og Anders Leine

Saksliste

- 001/17 Godkjenning av innkalling og dagsorden 2
002/17 Kjøtt - Godtgjørelse for frysefradrag for sau og lam 4

Saksnr.: 001/17	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 01.02.2017	Tittel: Godkjenning av innkalling og dagsorden	Saksnr.: 17/3263-1

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Innkalling ble sendt 30.01.2017 i henhold til prosedyre for hastevedtak i Omsetningsrådet vedtatt 08.06.2010 sak 47/10. Dagsorden ble sendt ut elektronisk til medlemmene. Saksdokumentene ble også lagt inn i det elektroniske arbeidsrommet. Vedlegg er kun tilgjengelig her.

Saksnr.: 002/17	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 01.02.2017	Tittel: Kjøtt - Godtgjørelse for frysefradrag for sau og lam	Saksnr.: 17/2813-4

Beskrivelse

Etter mange år med for lav produksjon av sau og lam til å dekke det norske markedet er situasjonen snudd til en betydelig overproduksjonssituasjon. Per 23. januar 2017 var reguleringslageret på 3 360 tonn. Dette utgjør ca. 13 prosent av den totale årlige lammekjøttproduksjonen. Samtidig viser de siste prognosene for 2017 en overdekning på 1 300 tonn sau og lam. Markedsregulator ber om å få godtgjort et frysefradrag på inntil 25 prosent av engrospris ved salg av den eldste varen fra reguleringslageret. Dagens grense er 15 prosent. Målsettingen er at dette skal bidra til økt salg fra reguleringslageret.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt § 3-2, fastsatt av Omsetningsrådet 31. mars 2011 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra markedsregulator, datert 26. januar 2017
E-post om varighet av tiltaket, sist datert 30. januar 2017

Forslag til vedtak

Omsetningsrådet gir Nortura SA godtgjørelse for frysefradrag på sau og lam slaktet før 1. juli 2016 på inntil 25 prosent av engrospris ved salg fra reguleringslager.

Møtebehandling

I møtet foreslo medlemmet Bjørn-Ole Juul-Hansen at grensen for godtgjørelse for frysefradrag ble hevet til 30 %, i stedet for 25 % som innstilt fra sekretariatet. Ved votering ble Juul-Hansens forslag vedtatt med 10 stemmer, mens medlemmet Vibeke Andersen støttet sekretariatets forslag til vedtak. Rådet presiserte at omsetning av sau og lam slaktet i 2015 har førsteprioritet.

Vedtak

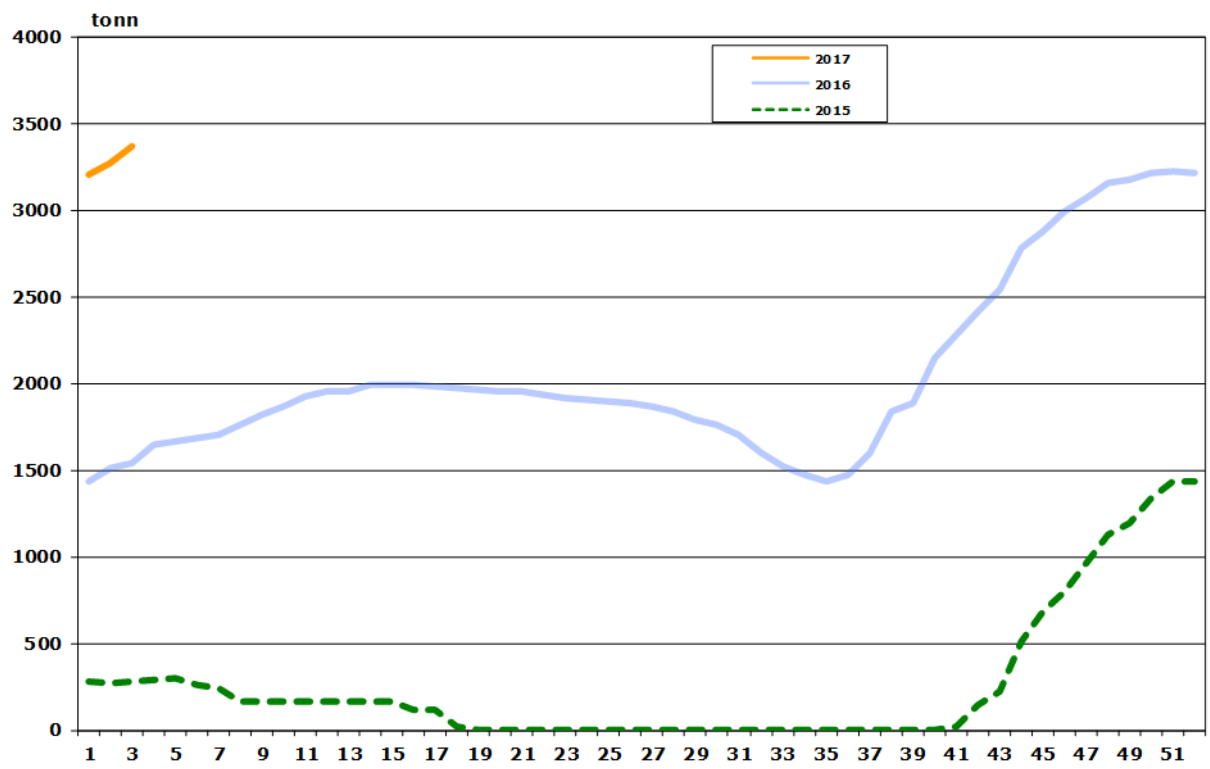
Omsetningsrådet gir Nortura SA godtgjørelse for frysefradrag på sau og lam slaktet før 1. juli 2016 på inntil 30 prosent av engrospris ved salg fra reguleringslager.

Kjøtt - Godtgjørelse for frysefradrag for sau og lam

Markedsituasjonen for sau og lam er nå, ifølge markedsregulator, krevende. Etter mange år med for lav produksjon av sau og lam til å dekke det norske markedet, er situasjonen snudd.

Markedet snudde fra underdekning til overdekning i løpet av 2015. Etter sesongen 2015 var det 1 433 tonn sau og lam på reguleringslager. Normalt er det behov for lagret vare i første halvår pga. lav slakting i den perioden, men i motsetning til tidligere år var det overdekning av sau og lam utover vinteren og våren 2016, og mengden kjøtt på reguleringslager fortsatte å øke. Det hadde sammenheng med betydelige industrielle lagre i bransjen. Fram til april 2016 økte reguleringslageret til 1 990 tonn, før det ble tatt ut noe i løpet av våren og sommeren. Ved inngangen til ny sesong var lageret på 1 430 tonn.

Figuren viser mengde kjøtt av sau og lam på reguleringslager 2015-2017, i tonn

Mens produksjonen har økt med 13 prosent siden 2012, har salget flatet ut. I 2016 økte produksjonen med én prosent sammenlignet med 2015, mens salget ble redusert med fire prosent. Hele nedgangen i salget kom i første halvår, mens salget i andre halvår, som utgjør nesten 85 prosent av årsomsetningen, var uendret fra 2015.

Sesongen 2016 var også preget av overdekning og innlegg på reguleringslager så å si hver uke, og ved inngangen til 2017 var reguleringslageret på 3 200 tonn. Også 2017 har startet med overdekning og per 23. januar var reguleringslageret på 3 360 tonn.

Siste prognose for 2017, fra januar 2017, viser et overskudd av sau og lam på 1 300 tonn for året.

Reguleringslager – mengder og alder

Tabellen nedenfor viser hvor mye som per 23. januar ligger på reguleringslager som har slaktedato fra 2015, vinter/vår 2016 og sommer/høst 2016 fordelt mellom lam, sau og ung sau.

Reguleringslager per 23. januar 2017, i kilo

Varer på reguleringslager	2015	2016		Sum
		1. halvår	2. halvår	
Lam	726 000	781 600	737 000	2 244 600
Sau	95 000	306 500	440 000	841 500
Ung sau	33 000	29 500	122 000	184 500
Sum	854 000	1 117 600	1 299 000	3 270 600

Sau og lam har normalt 18 måneder holdbarhet på fryselager. Det innebærer at de eldste varene, som er fra oktober 2015, bør ut i markedet før påske i år.

Bruk av frysefradrag for å øke uttaket fra lageret

Markedssituasjonen og prognosen tilsier at det er nødvendig å få redusert reguleringslageret før ny sesong.

Siden andre halvår 2015 er planlagt gjennomsnittlig engrospris for sau og lam redusert med 5,90 kroner per kg. I tillegg har frysefradrag blitt brukt opp mot grensen på 15 prosent av engrosprisen. Til tross for dette har det vært liten interesse for å ta ut varer fra reguleringslageret, ut over ca. 500 tonn våren og sommeren 2016. Dette, samt signaler fra aktørene, tilsier at frysefradraget bør økes slik at pris kan brukes som et virkemiddel for å øke salget fra reguleringslageret.

Prisløypa for ferske lam er nå på det laveste nivået, før prisen planlegges økt gjennom flere omganger gjennom våren. Tabellen viser varslet prisløype for lam for første halvår 2017.

Dato	Endring	Status
2. januar	ned 3,00 kroner	Gjennomført
6. februar	opp 2,00 kroner	
20. februar	opp 2,00 kroner	
6. mars	opp 2,00 kroner	

Per i dag er frysefradraget for lam 6,50 kroner per kg. Dersom det godkjennes at frysefradraget kan økes ut over 15 prosent, planlegges det med at frysefradraget økes parallelt og tilsvarende prisendringene i februar og mars, slik at prisen på fryst lam blir liggende på dagens nivå. Det planlegges med at dette nivået holdes fram til alt lam eldre enn fra første halvår 2016 er solgt ut. Dette skaper forutsigbarhet for bransjen for å kunne lage aktiviteter ut mot handelen på dette kvantumet.

Det blir lagt opp til at lam fra 2015 selges først. For å stimulere til dette planlegges det å sette et ytterligere frysefradrag på fire kroner per kg for denne varen. Prispreferansen er planlagt holdt til 2015-lageret er tømt.

Prisløypa for første halvår 2017 for sau er vist i tabellen under.

Dato	Endring	Status
2. januar	ned 8,00 kroner	Gjennomført
16. januar	opp 1,50 kroner	Gjennomført
23. januar	opp 1,50 kroner	Gjennomført
30. januar	opp 1,00 kroner	
13. februar	opp 1,00 kroner	

Per i dag er frysefradraget for sau 5,20 kroner per kg og kroner 5,70 per kg for ung sau. Dette tilsvarer 15 prosent av engrosprisen. Gitt at det gis anledning til å øke frysefradraget, ønsker markedsregulator å sette frysefradraget slik at prisen på fryst sau og ung sau blir på nivå med det den var i perioden 2. til 16. januar.

Dersom markedsregulator skal kunne følge planen som er beskrevet, vil det være behov for at frysefradraget for sau og lam kan utgjøre inntil 25 prosent av engrosprisen. Dette tilsvarer det nivået retningslinjen per i dag gir anledning til å sette for storfe.

Beregning av kostnader og finansiering

I budsjettet for omsetningsavgift i 2017 er det forutsatt et frysefradrag på ti kroner per kg og et uttak på til sammen 1 840 tonn før ny sesong. Dette gir en kostnad på 18 mill. kroner.

Markedsregulator skriver at det er krevende å beregne kostnader ved frysefradrag. Det avgjørende er på hvilket tidspunkt og dermed hvilken sats for frysefradrag varen går ut til. Det er sannsynlig at kostnadene til frysefradrag i 2017 kan bli noe mer enn de beregnede 18 mill. kronene. Gitt at hele lagerbeholdningen fra 2015 og første halvår 2016 selges med frysefradrag i snitt av det som er beskrevet foran, vil kostnadene bli om lag 21,8 mill. kroner. Forskyves salget ut over våren øker kostnadene.

Det slaktes lite sau og lam fra nå og fram til ny sesong starter i august. Markedsregulator mener at en justering av satsene for omsetningsavgift nå vil gi liten effekt på inntektssiden. Trolig vil ikke leveringsmønsteret påvirkes vesentlig ved økt avgift, men Nortura vektlegger at forutsigbarhet for produsenten er viktig og må veies opp mot behovet for en endring av avgiften fra februar. Omsetningsrådet vurderer uansett omsetningsavgiften for andre halvår i junimøtet. På dette tidspunktet vil man ha en betydelig bedre oversikt over kostnadene ved frysefradraget. Nortura ønsker ut fra dette ingen økning i omsetningsavgiften samtidig med økning i frysefradraget.

Landbruksdirektoratets vurdering

Overskuddssituasjonen for lam og sau har vært alvorlig over en lengre periode, og det er mye kjøtt på reguleringslager. Landbruksdirektoratet har gjennomgått søknaden fra markedsregulator og vurderer deres forslag om økt frysefradrag til å være en nødvendig løsning for å øke uttak av sau og lam fra reguleringslageret. Bestemmelsen om frysefradrag er hjemlet i retningslinjer for markedsregulering av kjøtt fastsatt av Omsetningsrådet 31. mars 2011 § 3-2. Godtgjørelsen kan ikke overstige 15 prosent for sau/lam. Bestemmelsens siste setning lyder: «Godtgjørelse for frysefradrag utover dette forutsettes forhåndsgodkjent av Omsetningsrådet.» Omsetningsrådet inviteres med dette til en forhåndsgodkjenning av at frysefradraget for sau/lam økes til 25 prosent.

Norturas forslag om differensiering av fradraget, for å gi sterkest prisstimuli for 2015-varen synes riktig. Forslaget om å benytte økt frysefradraget frem til kjøtt fra dyr slaktet første halvår 2016 er solgt, synes nødvendig ut fra markedssituasjonen. Det gir også

forutsigbarhet for bransjen å ta stilling til dette nå.

Vedrørende eventuell økning i omsetningsavgiften, er det rom for en økning på én krone per kg opp til maksimal omsetningsavgift. Basert på slaktetall fra og med februar til og med juli i 2016, vil dette gi en økning i omsetningsavgift på vel to mill. kroner. Budsjettet for reguleringskostnader i 2017 er nå på ca. 54 mill. kroner, korrigert for økt frysefradrag. Økt avgift vil dermed gi et meget begrenset bidrag til kostnadsdekningen. Sett i lys av dette, samt Norturas argumenter om forutsigbarhet og anbefaling om å utsette avgiftsvurderingen til juni, vil vi ikke innstille på en avgiftsøkning fra februar.

Etter direktoratets vurdering har Nortura ivaretatt informasjonsplikten så langt i denne saken, ved å sende kopi av søknaden til KLF samtidig som den ble sendt Landbruksdirektoratet, som Omsetningsrådets sekretariat.

Landbruksdirektoratet anbefaler at forslaget til markedsregulator om å øke frysefradraget på sau og lam inntil 25 prosent av engrospris for vare slaktet før 1. juli 2016 godkjennes.